

NVE

*Sendes kun pr. e-post: uttalelse@nve.no*Ansvarlig advokat
Henning Borge

15. januar 2024

DERES REF. 200801334-50. HØRINGSUTTALELSE – KASSEELVA KRAFTVERK**1. Innledende merknader**

Undertegnede representerer Birger Erik Flo.

Det vises i den forbindelse til Birger Erik Flos korrespondanse med Britt Haugen hos NVE, samt brev fra NVE av 11. desember 2023 der Birger Erik Flo inviteres til å komme med høringsmerknader til forlenget byggefrist for Kasseelva Kraftverk.

Birger Erik Flo har tidligere oversendt vårt brev til Vannylven kommune av 29. juni 2023 der vi kommer med en rekke merknader til Roald Flos søknad om forlenget konsesjonsfrist for eiendommen «Kassen». Videre har han oversendt avgjørelse fra Frostating lagmannsrett der det fremgår at det særlig skal legges vekt på hensynet til anadrome fiskearter.

Dersom vårt brev av 29. juni 2023 og/eller avgjørelsen fra lagmannsretten mot formodning ikke er mottatt, ber jeg om beskjed slik at dette kan oversendes på nytt.

Med dette inngis høringsmerknader.

2. Saken om utsatt byggefrist bør avgjøres etter konsesjonsspørsmålet

Som det fremgår av vårt brev av 29. juni 2023, har Roald Flo, som eier av «Kassen» gård, misligholdt boplikten til gården gjennom 17 år. Han har kommet med stadig nye unnskyldninger for hvorfor han ikke har bosatt seg på gården.

NVE bes vente med å avgjøre utsatt byggefrist for kraftverket inntil konsesjonsspørsmålet for «Kassen» gård er behandlet. Det vises til vårt brev av 29. juni 2023 der det anføres at Roald Flo ikke bør få utsatt boplikten nok en gang.

Gitt at kommunen er enig i at Roald Flo ikke bør gis konsesjon, er det nærliggende at Birger Erik Flo vil overta «Kassen» gård. Han ønsker ikke utbygging av et vannkraftverk. Dersom man ikke utsetter, risikerer man da en situasjon hvor det gis utsettelse til å bygge et kraftverk på en eiendom der grunneier ikke ønsker et kraftverk.

Man må unngå at et mulig kraftverk kommer i veien for ny eiers drift. Vi legger til grunn at det ikke kan vare lenge før konsesjonsspørsmålet er avgjort av kommunen.

3. Utsatt byggefrist bør uansett ikke gis

Det er snakk om et meget sårbart område.

Vi viser her til KSK-notat nr. 71/2014- Bakgrunn for vedtak- småkraftverk. Dato 02.09.2014. Ref.: 200 801 334-36. Her fremgår det:

«Prosjektet ligger i Landbruks- Natur og Friluftsområde sone A. Dette er strengeste kategori. Søker er kjent med at det må gis dispensasjon fra kommuneplanens arealdel dersom konsesjon gis for å bygge kraftverket».

I samme notatet under avsnittet; «Fisk» er det gitt følgende uttalelse;

«Direktoratet for Naturforvaltning (DN) i samarbeid med Fylkesmannen og det lokale elveigarlaget har DN utvikla planar som sikrar permanent oppvandring av anadrom fisk forbi Rustadfossen, om lag 2,7 km nedstrøms omsøkt kraftstasjon i Kasseelva-prosjektet».

I ovennevnte notat vises det til at Vanylven kommune *har få INON-områder igjen.*

Etter hvert har man fått ytterligere kunnskap. Kunnskapen forsterker oppfatning om at det er snakk om et meget sårbart område. Vi viser til oppdatert rapport fra Sweco av 7. november 2022 (dokumentnr. 10231152 – NMF) – «Kasseelva kraftverk, kartlegging og dokumentasjon av naturmangfold»:

- I rapporten er det kartlagt to rødlistede naturtyper, - nemlig olivinskog og naturbeitemark. Førstnevnte er *«sterkt truet»*. Sistnevnte er *«sårbar»*.
- Rapporten konkluderer med at bygging av kraftverket vil gi *«noe til middels negativ konsekvens for naturmangfoldet»*. Og dette forutsetter at det gjennomføres avbøtende tiltak, jf. pkt. 7 i rapporten.
- Selv om det gjennomføres avbøtende tiltak er det ingen tvil om at tiltaket vil berøre sårbar natur i betydelig grad.
- Rapporten peker også på at området vil berøre hjort. Videre er det sett Fossekalen i området, og Sweco konkluderer med at det *«er sannsynlig at den foretar næringssøk på strekningen som er berørt av utbygging»* (s. 15 i rapporten).

- Videre kan det ikke utelukkes at Fossekallen hekker i området som vil bli berørt. Fossekallen er som kjent *Norges nasjonalfugl*: Birger Erik Flo er opptatt av biologisk mangfold og kulturlandskap generelt, og spesielt det som hører under «Kassen» Gård. Han har ved flere anledninger observert Norges Nasjonalfugl Fossekallen i Kasseelva, og i området der kraftstasjonen i GUSDALSELVA er tiltenkt plassert.

Fossekallen er aldri tallrik. Den foretrekker hurtigflytende klart ferskvann, som steinsatte bekker og elver med små fossefall, fossende stryk, kulper og stiller om hverandre. Den dykker og lever på elvebunnen mens den plukker opp føde. Den svømmer under vann på jakt etter små fisk, rumpetroll m.m. *Elvestrekningen der det er tiltenkt vannkraftutbygging, tilfredsstiller gode vilkår for Norges Nasjonalfugl.*

Birger Erik Flo uttrykker også sterk bekymring for hva en eventuell vannkraftutbygging vil kunne få på ferskvannsorganismer, og dermed næring for Fossekallen.

Videre har Birger Erik Flo observert hakkespett:

- Han har observert hakkespett med sitt habitat i gammel lauvskog som ligger like ved inntaket til tiltenkt vannkraftverk. Denne lauvskogen har stor lokal verdi. Dette ble også omtalt ved konsesjonsbehandling i 2014.

Hensynet til hjort er også svært viktig:

- Hjorten kan ved en tiltenkt vannkraftutbygging endre beiteområde bort fra Kassen sin eiendom. Dette kan blant annet resultere i at «Kassen» Gård kan få redusert fellingstillatelse på antall hjortedyr. Og man reduserer hjortens naturlige område.

Birger Erik Flo har en sterk tilknytning til «Kassen» Gård og har som født- og oppvokst på gården deltatt aktivt i gårdsarbeid, og en periode fungert som daglig leder (slik vi har påpekt i saken knyttet til konsesjon) gjort flere observasjoner over et variert dyre- og fugleliv i området der det er tiltenkt vannkraftutbygging. Han ønsker sterkt at dette må forbli urørt av hensyn til omgivelsene, naturmangfold, reiseliv og et levende kulturlandskap. Dette vil kunne inspirere kommende generasjoner til å få interesse for gårdsdrift i fremtiden og legge til rette for reiselivssatsing. Reiseliv er et satsingsområde for Vanylven kommune.

Det er med andre ord et spennende og mangfoldig naturområde som vil bli berørt dersom det etableres et kraftverk.

Tiltaket vil i seg selv innebære et stort naturinngrep som vil være synlig og sjenerende:

- Det skal bygges en 120 meter lang permanent adkomstvei til den påtenkte kraftstasjonen fra Fylkesveien. Dette vil skjemme området i betydelig grad og også berøre naturen på strekningen.

- Og kraftstasjonen vil være godt synlig i terrenget.

Når det gjelder *virkning for fisk*, oppsummerer rapporten at det påtenkte tiltaket ikke vil øke den «samlede belastningen på anadrome fiskebestander». Dette blir etter denne sides klare oppfatning, en for snever innfallsvinkel:

- Det vises til den oversendte avgjørelsen fra Frostating lagmannsrett hva gjelder Åheimsvassdraget. Vassdraget berører området der Kasseelva Kraftverk er tenkt bygget (Gusdalselva fiskelag). Som det fremkommer av avgjørelsen, skal det tas hensyn til anadrome fiskearter som laks og sjøørret som skal ha høy prioritet. «Kassen» gård har fått tildelt en betydelig prosentandel - 6,38% - (dommen s. 33).

Gyteforhold mv. vil bli berørt dersom det bygges et kraftverk.

- Det nevnes at vassdraget ble regulert i stort omfang på 70-tallet. Dette medførte til tider dårlig vannføring i vassdraget. I de senere år har vassdraget måtte stenge for laksefiske i perioder av sesongen i nedre del av vassdraget hvor det er organisert salg av fiskekort. Dette har preget landskapet siden den store kraftutbyggingen på 70-tallet. En ytterligere reduksjon i vannføringen hvis også Kasseelva Kraftverk blir en realitet, vil kunne få uante konsekvenser for villaksbestanden, som i dag er utrydningstruet og rødlisteregistrert.

Videre må det ses hen til utviklingen av reiseliv og turisme i området:

- Det er viktig for utvikling av reiseliv og turisme at området tiltrekkes av sportsfiskere og andre friluft-interesserte personer og familier. Da er man avhengig av et rikt og mangfoldig naturområde uten store inngrep i urørt natur. Et kraftverk vil klarligvis bryte med dette.

Sportsfiske-interesserte og reisende ønsker i mye større grad å kunne oppleve et aktivt liv i vassdraget og kunne få oppleve en bærekraftig bestand av laks og sjøørret, hvor også kulturlandskapet er ivaretatt. Et kraftverk vil være svært skjemmende.

Ikke minst må det ses hen til at driften av hele «Kassen» gård er i fare dersom man anlegger et kraftverk:

- Det følger av Odelsloven § 2 at en:

«eigedom blir rekna som odlingsjord når fulldyrka eller overflatedyrka jord på eigedomen er over 35 dekar, eller det produktive skogarealet på eigedomen er over 500 dekar».

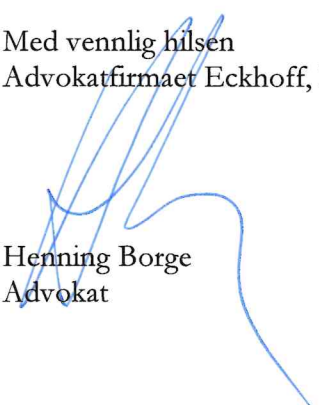
For «Kassen» er situasjonen at gården har 37,2 dekar fulldyrket jord, jf. NIBO (gnr. 59 bnr. i Vanylven kommune). Arealet er altså så vidt over kravet. Denne grensen er satt for å definere hvilke eiendommer / gårder som har tilstrekkelig areal til at det skal være drivverdig.

Dersom det anlegges et kraftverk, vil dette kreve riggområder / områder i tillegg til selve kraftverket. Dette vil igjen spise av området som i dag inngår i odlingsjorden og vil altså kunne innebære at gårdens jordbruksbruksareal går *under* grensen for det myndighetene har oppfattet å være tilstrekkelig til at en gård skal være driv-verdig. Vi viser her til rapporten fra Sweco s. 5: Det fremgår at *naturbeitemark* vil bli bygget ned dersom det etableres et kraftverk. Dette vil ikke bare føre til at man kommer under grensen for odlingsjord, men også at man bygger ned mark som er definert som *sårbar*.

Vi vil advare sterkt mot en løsning som får et slikt resultat. En slik løsning er ikke i tråd med myndighetenes uttalte krav og ønske om drift av gårder i distriktene.

Ta kontakt dersom noe er uklart.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Eckhoff, Fosmark & Co. DA

Henning Borge
Advokat

Kopi: bflo@wemail.no